

Inspraakreactie gemeente Apeldoorn op concept Wetsvoorstel wijziging Participatiewet

21 januari 2020

Thema	Concept- wetsvoorstel	Onze reactie
Algemene reactie	Het voorstel van wet, tot wijziging van de participatiewet in verband met het verbeteren van de ondersteuning van mensen in de bijstand en aanpassing van de uitvoering van de taaleis.	<p>Het uitgangspunt van de Participatiewet is de veronderstelling dat mensen met een uitkering betaald werk kunnen verrichten. Dat is een mooi en wenselijk streven. Echter de werkelijkheid is weerbarstiger gebleken. Het uitgangspunt om mensen te activeren en te ondersteunen om te laten participeren, mee te laten doen aan de samenleving is en blijft wat de gemeente Apeldoorn betreft een belangrijk doel. In de praktijk, en zoals ook uit de eindevaluatie van de Participatiewet SCP blijkt, is het vinden en krijgen van werk voor een belangrijk deel van de mensen met een bijstandsuitkering niet binnen afzienbare tijd mogelijk. Vaak is er sprake van complexe problematiek die een snelle weg naar werk in de weg staat. Daarnaast is er zeker nog geen sprake van een inclusieve arbeidsmarkt. Al met al een stevige opgave die nu al in de Participatiewet besloten ligt.</p> <p>Uit de voorgestelde wetswijziging spreekt een duidelijke ambitie om meer mensen te willen ondersteunen om zo deelname aan de samenleving te verbeteren. De veronderstelling dat door het expliciteren van de opgave van de gemeenten en het opleggen van een wederkerigheid aan de mensen met een uitkering dit doel beter gehaald gaat worden, is naar ons idee niet het juiste uitgangspunt. We willen daarbij opmerken dat in de gemeentelijke praktijk inwoners graag willen participeren. Aandacht en passende ondersteuning werken wel is onze ervaring.</p> <p>Een nieuwe verplichting opleggen aan de gemeente om iedereen een passend aanbod te doen is op niet nodig. We werken al vanuit het uitgangspunt dat we aansluiten bij de mogelijkheden van de inwoner waarbij we maatwerk bieden.</p> <p>Aandacht voor mensen betekent tijd, tijd betekent geld. Het re-integratiebudget wordt niet aangepast, de ambitie moet gerealiseerd worden binnen de bestaande financiële kaders. De gemeente is dagelijks aan de slag – binnen de mogelijkheden- om kwetsbare inwoners te laten participeren. We doen dit door het bieden van activerings- en ontwikkeltrajecten, re-integratie naar werk en integraal met de aanpak van schulden en zorg. Geen simpele opgave, zeker in tijden met een cumulatie van tekorten in het sociale domein.</p> <p>Om de ambitie te kunnen realiseren, zoals ook nu al de bedoeling is van de Participatiewet, is nodig dat er passende randvoorwaarden zijn. Een passend aanbod heeft een passende</p>

		financiering nodig. In tijden van omvangrijke tekorten binnen de gemeenten is dit op zijn plaats.
<p>2. Hoe moet volgens u dit klantcontact vormgegeven worden, ook in samenhang met de frequentie van het contact? Daarbij kunt u denken aan gesprekken in persoon, telefonisch, per mail, et cetera.</p>		<p>Gemeenten hebben beleidsvrijheid om de uitvoering te regelen en maatwerk te leveren. Het past dan niet om op detailniveau de uitvoering te beschrijven in de wet. Beter is het om de randvoorwaarden financieel mogelijk te maken en met elkaar te werken aan een blijvende inclusieve arbeidsmarkt. De voorgestelde veranderingen(aanscherpingen), in de wet leiden ons inziens tot extra inspanningen en activiteiten. Veranderingen die tot gevolg hebben dat extra financiële middelen nodig zijn.</p> <p>Gemeente Apeldoorn is op dit moment in het kader van het verbeteren van de dienstverlening bezig met een experiment “Vertrouwen en op maat”, in samenwerking met de Universiteit van Tilburg. Bij dit experiment staat centraal wat een andere bejegening van mensen – meer vertrouwen geven en meer inspraak – voor invloed heeft op het gedrag en welbevinden van mensen. Dit doen we door te experimenteren met twee nieuwe vormen van dienstverlening, namelijk eigen regie en intensieve begeleiding. In beide vormen maken de deelnemers zelf een plan hoe ze denken aan het werk te komen of - als werk niet haalbaar is - maatschappelijk actief te zijn. Er is wel een verschil. In eigen regie moedigen consultants de deelnemers aan om zelf met ideeën te komen. De consultants zijn op verzoek bereikbaar. In intensieve begeleiding proberen consultants actief achter talenten, krachten, kansen en beperkingen van deelnemers te komen en het plan hierop aan te laten sluiten. Er is regelmatig contact tussen consultants en de deelnemers. Naast deze twee vormen van dienstverlening is er een derde groep, een controlegroep, die de reguliere dienstverlening van de gemeente krijgt. Deze groep is er om de resultaten van de nieuwe vormen van dienstverlening te kunnen vergelijken met de huidige dienstverlening. De Universiteit van Tilburg voert het onderzoek uit. Vanuit dit perspectief passen voorschriften niet bij beleidsvrijheid en het nemen verantwoordelijkheid voor de eigen dienstverlening van de gemeente.</p>
<p>3. Welke randvoorwaarden zijn volgens u nodig om deze frequentie en vorm van klantcontact te realiseren en om inhoud te kunnen geven aan het maken van participatieafspraken met alle bijstandsgerechtigden?</p>		<p>Het antwoord op de vragen hiervoor is ook van toepassing op vraag 3. Om de ambitie te realiseren om kwetsbare inwoners ondersteuning te bieden die zij nodig hebben om naar vermogen mee te kunnen doen in de samenleving zijn kortom voldoende financiële middelen nodig.</p>

4. Taaleis

Aandacht voor taal is en blijft belangrijk, daarover is ook geen enkele discussie. De vraag blijft telkens wel of het nodig en effectief is om het zo vast te leggen in de Participatiewet. Alle stakeholders, inclusief de doelgroep van bijstandsgerechtigden zelf, onderschrijven het belang van het leren van de Nederlandse taal voor participatie in Nederland. Taalbeheersing is veelal nodig voor communicatie, zowel op de werkvloer als in bredere sociale interactie. Binnen de gemeente Apeldoorn is er veel aandacht voor het verwerven van de Nederlandse taal, we zien dit ook terug bij de inwoners zelf. Het gaat er dan niet om of mensen wel of niet willen, wel is het van belang om aan te sluiten op de mogelijkheden van mensen. Positief is dat taalverwerving niet meer persé sec naar 1F hoeft te leiden, maar dat veel meer gekeken kan worden naar een aanpak waarbij taal en participatie/re-integratie samengevoegd worden. En dat ook een hoger eindniveau als doel gesteld kan worden. Maar er wordt nog wel voorbijgegaan aan de NT1-doelgroep en de NT2-ers die wel een inburgeringsdiploma hebben, maar de taal nog lang niet voldoende beheersen. De taaleis is in principe niet nodig, we hebben binnen de Participatiewet voldoende aanknopingspunten om toe te zien op het verwerven van taal, gericht op participatie en re-integratie.